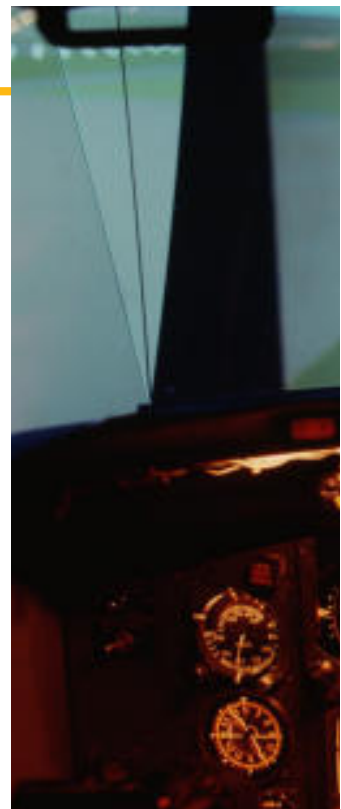

AA-SIMULATIES

Digitaal leren controleren

Innovatieve producten die ook nog eens problemen verhelpen voor AA-trainees en accountantskantoren. Zo kunnen de AA-simulaties, een initiatief van de NOvAA/NBA, worden bestempeld.

TEKST: LEENDERT HAARING | BEELD: CORBIS

De aanleiding voor het ontwikkelen van de AA-simulaties was het gebrek aan controleopdrachten voor AA-trainees bij hun werkgever. Het gevaar dreigde dat zij daardoor niet konden voldoen aan de controle-eis die de praktijkopleiding aan hen stelt met als risico dat zij uiteindelijk niet de AA-titel konden bemachtigen. De NOvAA/NBA nam daarom het initiatief voor het ontwikkelen van controleopdrachten in een digitale omgeving, afgestemd op de eindtermen van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA), en voorzag daarmee in een behoefte.

In opdracht van de NOvAA/NBA werden de AA-simulaties ontwikkeld door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en Full•Finance Consultants. Verschillende partijen werden bij het project betrokken: Twinfield leverde het boekhoudpakket, Caseware de controlesoftware, Novak het handboek, Xtended zorgde voor het beheer van de data en de applicaties, en de AFG-groep en Orga waren verantwoordelijk voor de administratie en overige bescheiden.

ZELFSTANDIG

Volgens Jurroen Cluitmans, coördinator van de accountantsopleidingen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN), profiteren niet alleen AA-trainees van de AA-simulaties, maar ook accountantskantoren. Cluitmans: "Zelfs gerenommeerde middelgrote kantoren hebben vaak een tekort aan controleopdrachten.

Dankzij de AA-simulaties hoeven accountantskantoren geen medewerkers kwijt te raken aan kantoren die wel controleopdrachten bieden. Goed personeel wil je als kantoor uiteraard behouden."

Gerard van IJzendoorn, beleidsmedewerker vaktechniek van de NBA en betrokken bij de AA-simulaties als extern beoordelaar: "Een trainee kan na het doorlopen van de AA-simulaties zelfstandig een controleopdracht uitvoeren. Voor die medewerker is het ook mogelijk om andere, vergelijkbare werkzaamheden uit te voeren, zoals vrijwillige controleopdrachten en beoordelingsopdrachten. Daar kun je als kantoor veel voordeel van hebben."

SPARREN

De pilot werd door deelnemers als positief ervaren. Een testimonial luidde: "Omdat je het proces echt zelfstandig van begin tot eind moet doorlopen is het misschien wel een aanrader voor elke trainee."

Van IJzendoorn, die als extern beoordelaar betrokken is bij de AA-simulaties, deelt deze mening. "De AA-student die bij zijn werkgever op de traditionele manier de wettelijke controleopdracht uitvoert, loopt meestal met een ervaren accountant mee. De controle wordt ook vaak gedaan bij een onderneming die het kantoor al langer kent en waarvan de risico's bekend zijn. Bij de AA-simulaties breng je zelf de risico's in beeld en zorg je er zelf voor dat je je risicobeheersing daar op afstemt. Je hebt wel de mogelijkheid om in kleine groepjes te sparren met andere trainees, maar uiteindelijk legt iedereen een eigen dossier aan en wordt elke trainee individueel beoordeeld", aldus Van IJzendoorn.

"In een simulatie kun je ook risico's inbouwen waar je in de praktijk normaal niet mee in aanraking komt", vertelt Cluitmans. "De AA-simulatie is wat dat betreft vergelijkbaar met een vluchtsimulator. Een noodlanding ga je ook niet in de praktijk oefenen."

'DE NADRIJK IN DE SIMULATIEOPDRACHTEN LIGT OP HET VOORBEREIDENDE DEEL EN HET AFRONDENDE DEEL.'

'DANKZIJ DE AA-SIMULATIES HOEVEN ACCOUNTANTSKANTOREN GEEN MEDEWERKERS KWIJT TE RAKEN AAN KANTOREN DIE WEL CONTROLEOPDRACHTEN BIEDEN.'

ROLLEN

De AA-simulaties maken gebruik van de geanonimiseerde administratie van bestaande bedrijven en rollenspellen. Cluitmans: "Bij een aantal simulatieopdrachten speel ik als acteur verschillende rollen: een controller, een hoofd administratie en een directeur van een bedrijf. Het gaat er bij deze rollenspellen vooral om of de trainees de controlekennis beheersen, maar je komt niet ver zonder goede communicatieve vaardigheden. Alleen door scherpe vragen te stellen win je de juiste informatie in. Als een trainee een houding heeft van 'ik weet het allemaal wel', dan ben je als acteur minder bereid om mee te werken en wordt het voor die persoon moeilijker om de risico's boven tafel te krijgen. En die moet je natuurlijk wel kennen om de opdracht op een succesvolle manier af te kunnen ronden."

CONTROLEPROCES

Een AA-simulatie doorloopt het hele controleproces: van de opdrachtaanvaarding tot en met het afgeven van de verklaring. Eén simulatie duurt twee maal drie dagen. Opdrachtaanvaarding, planning en interim-controle komen aan bod in de eerste drie dagen. De laatste drie dagen, enkele weken later, staan in het teken van eindejaarcontrole en de afronding. Van IJzendoorn: "De nadruk in de simulatieopdrachten ligt op het voorbereidende deel en het afrondende deel. Aan het begin van het proces probeer je de risico's te identificeren. Je kijkt welke risico's er zijn en probeert bij de interimcontrole

deze zoveel mogelijk af te dekken. Van de risico's die over blijven, moet je bekijken welke effecten die hebben op de interim-controle. Bij de eindejaarcontrole bepaal je gegevensgericht of alle risico's, dus ook de overgebleven risico's, zijn afgedekt. Is dat het geval, dan wordt een goedkeurende verklaring afgeven."

AANWIJZINGEN

Nicole Sitters-Tol, assistent-accountant bij Zoys Accountants en Belastingadviseurs uit Soest, is een van de eerste trainees die meededen aan de AA-simulaties: "Ik had mijn praktijkstage tijdelijk onderbroken, omdat het kantoor waar ik werkzaam ben geen controleopdrachten heeft. Ik werd gebeld door de NBA dat ik mee kon doen aan simulatieopdrachten. Ik hoefde daar niet lang over na te denken. Om mijn stage af te kunnen ronden moest ik nog twee controleopdrachten op niveau 1 uitvoeren. Als ik die met een voldoende zou afronden, zou ik alsnog mijn stage kunnen afronden. Dat leek me een goed vooruitzicht. Vooral de onderdelen 'opdrachtaanvaarding' en 'het afgeven van de accountantsverklaring' waren erg leerzaam. Deze waren nog betrekkelijk nieuw voor mij."

ALLEEN AA-TRAINEES

Vooralsnog zijn de simulaties alleen bedoeld voor AA-trainees. Momenteel wordt overwogen om ook voor andere doelgroepen, zoals accountants die al ingeschreven zijn in het accountantsregister, vergelijkbare simulaties te ontwikkelen. "Die ideeën staan echter nog in de kinderschoenen", aldus Cluitmans. "Maar het is geen overbodige luxe voor accountants om nog een keer in een digitale omgeving te oefenen met het uitvoeren van controles. Je kunt er in de praktijk je voordeel mee doen." □

'DE AA-SIMULATIE IS VERGELIJKBAAR MET EEN VLUCHTSIMULATOR. EEN NOODLANDING GA JE OOK NIET IN DE PRAKTIJK OEFENEN.'

Voor meer informatie: www.aa-simulatie.nl